

Mandat for rapport om hvordan klimaendringer, klimapolitikk og det grønne skiftet kan påvirke SPU

Bakgrunn

Målet for forvaltningen av Statens pensjonsfond utland (SPU) er høyest mulig avkastning etter kostnader innenfor rammen av akseptabel risiko. Fondet skal forvaltes ansvarlig, innenfor den overordnede finansielle målsettingen. En god avkastning på sikt avhenger av en bærekraftig utvikling. Det er bred politisk enighet om at fondet ikke er et virkemiddel i klimapolitikken eller utenrikspolitikken.

Finansdepartementet har fastsatt en investeringsstrategi som tar utgangspunkt i fondets formål og særtrekk og antagelser om hvordan finansmarkedene fungerer. En sentral antagelse er at finansmarkedene er velfungerende og sørger for en effektiv allokering av kapital og risiko, samt at bred spredning av investeringene bidrar til å redusere risiko.¹

SPU er en integrert del av statsbudsjettet og det finanspolitiske rammeverket. Statens petroleumsinntekter overføres i sin helhet til SPU, mens uttak fra fondet bestemmes etter vedtak i Stortinget.

Omgjøringen av olje- og gassressurser til en bred portefølje av finansielle aktiva i SPU, har samlet sett bidratt til å redusere risiko i Norges nasjonalformue. Samtidig som eksponeringen mot petroleumssektoren er redusert, har oppbyggingen av en stor finansformue i utlandet bragt med seg nye kilder til risiko.²

Investeringsstrategien medfører at avkastningen av SPU i stor grad speiler utviklingen i verdens finansmarkeder. Fondet er eksponert mot en rekke risikofaktorer i finansmarkedene, herunder risiko som følge av klimaendringer. Klimarelaterte risikofaktorer kan påvirke avkastningsforhold generelt, men også variere mellom aktivaklasser, regioner, sektorer og selskaper.

Klima og miljø har i mange år vært en sentral del av Finansdepartementets arbeid med både investeringsstrategien for SPU og rammeverket for forvaltningen, herunder i den ansvarlige forvaltningen. Norges Bank bruker betydelige ressurser på dette området.

---

¹ Mer informasjon om fondet er tilgjengelig på www.government.no/gpf.

² NOU 2018:17 Klimarisiko og norsk økonomi.

Vurderinger av finansiell risiko som følge av klimaendringer, er integrert i både risikostyringen, investeringsbeslutningene og eierskapsutøvelsen.³ Videre inneholder de etisk motiverte retningslinjene for observasjon og utelukkelse fra SPU flere kriterier for klima og miljø.

I 2009 etablerte Finansdepartementet særskilte miljørelaterte investeringsmandater for SPU. Rammen er for tiden 30-120 mrd. kroner. Investeringene skal rettes mot miljøvennlige eiendeler eller teknologi, herunder klimavennlig energi, energieffektivisering, karbonfangst og lagring, vannteknologi og miljørelaterte tjenester som håndtering av avfall og forurensning mv. I november 2019 ble det åpnet for at miljømandatene også kan investeres i unotert infrastruktur for fornybar energi.

I 2011 deltok Finansdepartementet sammen med andre store investorer i et internasjonalt forskningsprosjekt om langsiktige konsekvenser av klimaendringer for globale kapitalmarkeder. Det ble utarbeidet en hovedrapport fra prosjektet, samt en tilleggsrapport fra konsultentselskapet Mercer om klimarisiko i SPU.⁴

Norges Bank har i brev til Finansdepartementet 26. november 2019 gjort rede for sitt arbeid med klimarisiko i SPU. Dette er omtalt i Meld. St. 32 (2019-2020) *Statens pensjonsfond 2020*.⁵ Klimarisiko har også vært omtalt i flere tidligere meldinger til Stortinget. I meldingen våren 2017 var det en bred omtale av klimarisiko og hvordan arbeid med slik risiko integreres i forvaltningen. I meldingen våren 2018 ble det gjort særskilt rede for rammeverket for rapportering om klimarisiko, med utgangspunkt i TCFD-anbefalingene.⁶

Klimarisiko er en kompleks og sammensatt finansiell risikofaktor. Håndtering av klimarisiko krever derfor oppdatert kunnskap og kompetanse. Finansdepartementet har igangsatt et arbeid for å utrede på hvilke måter klimaendringer, klimapolitikk og det grønne skiftet kan påvirke avkastning og risiko i SPU og forvaltningen av fondet.

---

³ Norges Bank rapporterer årlig om sitt arbeid med klimarisiko i publikasjonen om ansvarlig forvaltning, se <https://www.nbim.no/no/publikasjoner/>. Norges Bank har også redegjort for sitt arbeid med klimarisiko i flere brev til Finansdepartementet, bl.a. 26. november 2019, 15. mars 2019, 21. februar 2018, og 5. februar 2015.

⁴ "Climate Change Scenarios Tailored Report Norwegian Government Pension Fund Global", Mercer March 2012.

⁵ <https://www.regjeringen.no/no/tema/okonomi-og-budsjett/statens-pensjonsfond/arlige-meldinger-til-stortinget/id2357436/>

⁶ Task Force on Climate-related Financial Disclosure (TCFD) er en arbeidsgruppe nedsatt av Rådet for finansiell stabilitet (Financial Stability Board). Arbeidsgruppen la frem sine anbefalinger om klimarisikorapportering sommeren 2017 og har siden publisert to statusrapporter for implementeringen av anbefalingene. I NOU 2018:17 Klimarisiko og norsk økonomi vises det til at TCFD-rammeverket kan være et godt hjelpemiddel for selskaper til å identifisere klimarelaterte trusler og muligheter, og at rammeverket også kan ha relevans for offentlig sektor.

Oppdrag

Som grunnlag for de vurderinger Finansdepartementet skal gjøre, skal det utarbeides en rapport som ser på betydningen av finansiell klimarisiko og klimarelaterte investeringsmuligheter for et fond som SPU. Rapporten skal drøfte alternative måter å håndtere dette på i forvaltningen av SPU.

Rapporten skal videre vurdere om ny klimarelatert kunnskap har betydning for sentrale premisser som ligger til grunn for fondets investeringsstrategi og for den operative forvaltningen. Som del av dette bør rapporten belyse hvordan finansmarkedene håndterer finansiell klimarisiko og egenskaper ved slik risiko sammenlignet med annen finansiell risiko, herunder i hvilken grad klimarisiko er priset i finansmarkedene.

Det vil også være hensiktsmessig om rapporten belyser eksempler på hva andre sammenlignbare fond gjør på dette området.

Gruppen skal levere sin rapport innen 15. august 2021.